

Izhaja vsak petek dopoldne. Izdaja konsorcij Malega lista. Naslov: Mali list, Trieste, casella centro 87. — Urad: via Valdirivo 19-III.

Odgovorni urednik: dr. L. BERCE.

POSAMEZNA ŠTEY. 30 STOTINK.

NAROČNINA za celo leto 10 L., pol leta 5 L., četrt leta 3 L. - IZVEN ITALIJE celo leto 24 L., pol leta 12 L., četrt leta 6 L.

MALI LIST

TEDNIK ZA NOVICE IN POUK.

CENA OGLASOV IN OBJAV

Za 1 cm višine v 1 stolpcu 4 L.

Pri stalnih objavah se daje primeren popust po dogovoru.

MALI OGLASI: 80 stotink vsaka beseda v navadnem tisku; masno 40 stotink beseda; v VELIKI CHRANI 50 st. beseda. Pri stalnem oglaševanju primeren popust.

Mali koledar.

Petek, 21. septembra; kvatre; Matej, apostol in evangelist. — Sobota, 22.: kvatre; Tomaž Villanova; Mavricij. — Nedelja, 23.: začetek jeseni; kvaterna ned.; Lin; Tekla. — Ponedeljek, 24.: Marija rešiteljica jetnikov. — Torek, 25.: Kamil; Firmin. — Sreda, 26.: Justina. — Četrtek, 27.: Kozma in Damijan; Gaj. — Petek, 28.: Venceslav (Vaclav). — Sobota, 29.: nadangel Mihael.

MALE NOVICE.

Ko pojdem v Južno Ameriko.

Slovenski delavec, ki odhaja iskat zaslužka v Argentino, piše na uredništvo: «Mali list» pošiljajte naprej, da bodo čitali žena in otroci. Kar bo v moji moči, bom tudi onkraj luže agitiral za vaš list in nabiral naročnike in večkrat bom kaj pisal, da boste vedeli, kako se nam v tujini godi». — Veseli nas ta dokaz ljubezni do svojine in značajne zavednosti. Odgovarjamo z najboljšimi voščili in upi veselega svidenja po letih ločitve.

Kaj zahtevajo katoličani v Mehiku.

138 odličnih katolikov je državnemu zboru v Mehiku predložilo spomenico, v kateri zahtevajo svobodo božje službe, zborovanja, tiska, vzgoje in cerkvene lastnine. Izvede naj se ločitev Cerkve od države po vzorcu Združenih držav.

Vojaški nabori bodo

24. septembra za Slavino, 26. za Senožeče, 27. za Hrenovice, 28. za Vreme, 5 oktobra za Sežano, 6. za Lokev in Štjak, 8. za Dutovlje, 9. za Divačo, 10. za Tomaj, 11. za Zgonik, 12. za Repentabor, 20. in 22. za Tržič, 23. za Brežino-Devin, 24. za Doberdob, 29. za Šempolaj, 31. za Slivje.

V Trstu (via Armando Diaz, prej via Sanità, št. 23) bo nabor za Mile 5. in 6. novembra, za Dolino 7. nov., za Trst 10. nov. in sledeče dneve.

Nadomestni nabor bo v Trstu 9. januarja za mladeniče iz Postojnskega, sežanskega, Senožeškega in Tržiškega okraja, dalje za mladeniče iz Mil, Doline in iz Trsta do št. 1500, 11. januarja pa za št. 1501 in do konca.

Inšpektorji.

V fašistovski direktorij stranke je duce imenoval šest novih članov kot inšpektorje (preglednike); ti so: Karel Scorza, Ivo Olivetti, Robert Malpini, Karel Basile, Ferdinand Pierazzi, Arduin Severini.

Obsojeni atentatorji.

Pred posebnim sodiščem v Rimu je bil Mamolo Zamboni. Obdolžen je bil, da je sodeloval pri atentatu na Mussolinija v Bolonji hkratu s svojim sinom Antejem, ki je na mestu poginil. Razprava se je končala 7. t. m. Mamolo Zamboni je bil obsojen na 30 let zapore, enako Virginija Tabarroni, ki je sodelovala. Oproščen je bil radi pomanjkanja dokazov Ludvik Zamboni.

Seja fašistovskih tajnikov.

V Gorici so se zbrali na skupno sejo deželni tajniki fašistovskih organizacij dne 16. t. m. Bili so navzoči tajniki iz provinc Julijske Benečije ter se pogovarjali, kako nastopati tembolj enotno v vseh fašistovskih zadevah posebno z ozirom na tujerodno prebivalstvo v Julijski Benečiji.

Obsojeni komunisti.

Posebno sodišče v Rimu je na 14. t. m. razpravljalo proti 14 komunistom iz Srednje Italije. Obsojeni so bili 1 na pet, na štiri, 1 na tri leta in šest mesecev, 6 na tri leta, 2 na dve leti, 1 na 1 leto. Oproščena sta bila dva.

CIGANSKA SIROTA.

Tam nekje na Srbskem je enajstletni Mile Jovič pasel čredo. Pridejo po poti cigani: «Dečko, pokaži nam pot naprej!» Dobrodušni pastiček gre z njimi, da jim izpolni željo. Ko se hoče vrniti k svoji živinici, mu cigani razodenejo, da mora iti po sili z njimi za vselej. On se brani, roparji ga vržejo na tla, vlijejo mu v oči strupene tekočine, da ga oslepijo, nato mu še nogo polomijo in takega vlečejo seboj. Po vaseh in mestih kažejo slepega in kruljavega dečka, da bi vzbujali sočutje in več miloščine nabrali. Gorje fantiču, ako bi se pritožil, ali hotel kaj govoriti. Stara ciganka, ga nabunka, da je joj.

Minejo štiri leta. Cigani priciganijo zopet v srbske kraje. Ljudje vidijo, kako stara čarovnica bje dečka, pa se jim zasmili mali in jo svare. Ona jim odgovarja, da je njen sin, pa neposlušen ter ga zato bje. Slepi revček se nenadoma ožunači in pove pred vsemi, da ni

cigan, ampak Srb in da so ga cigani ukradli. Prosi ljudi, naj ga rešijo strašne sužnosti. Babnica tedaj pograbi fantiča za roko in jame bežati, kmetje pa za njo. Orožniki so potem prijeli celo družino cigana šariča. Ta je trdil, da je dečka kupil od njegove matere za 1700 dinarjev.

Dečku je trenutni on pogum zopet upadel. Kdo ve, kakšno maščevanje mu je ciganka obljubila na tistem begu pred aretacijo. Orožnikom sirotek ni hotel nič izpovedati. Slednjič je obljubil, da bo govoril, če poprej ustrelje čarovnico. Nič ni pomagalo. Privlekli so jo na dvorišče ter ustrelili v zrak. Slepi revež je verjel, da so jo ubili, poskakoval je od veselja in si mel roke in potem je brez strahu povedal žalostno svojo zgodbo. Ljudstvo je hotelo cigane zmeti v solčni prah, pa so jih orožniki ubranili ter gnali v zapor. Deček bo prišel v sirotišče v Belgrad.

Papeževa okrožnica.

Za Mali Šmaren je sv. Oče v Rimu izdal novo okrožnico na škofo. Nje prve besede so «Rerum orientalium». Pismo obravnava študije vzhodnega cerkvenega vprašanja, vzhodnih jezikov, zgodovino teh študij in «Vzhodnega zavoda» v Rimu ter priporoča, naj vsi podpirajo njegovo delo.

Skrb za mažarske duše.

Reški škof Šajn je ukrenil, da bo na Reki vsako nedeljo ena pridiga v mažarskem jeziku. Mažarov biva na Reki okoli 1500 in znajo italijansko. Pravilno pa je, da jim Cerkev Kristusova označuje blagovest v materinem jeziku. To stališče je edino pravilno tudi proti drugim Adamovim potomcem.

V Švici so nervozni.

Zvezni svet v Švici se je bavil s slučajem Cezarja Rossija in baje bo na prihodnji parlamentarni seji posebna interpelacija v ti reči. Cesar Rossi namreč je znan emigrant (fuoruscito), ki je zdaj zaprt v Rimu. Švicarji trdijo, da ga je italijanska policija prijela na švicarskih tleh, kar bi bilo nedopustno preseganje čez mejo. «Tribuna» in drugo italijansko časopisje se je s svoje strani bavilo s to rečjo in ugotavlja, da je bil Rossi aretiran na ti strani meje. Iz polemike je soditi, da ima Rossi švicarsko državljanstvo, «Tribuna» pa spet ugotavlja, da je prišel čez mejo brez pravih listin. O priliki te polemike pripominjajo časniki, da se sploh po Švici širi močna gonja proti fašizmu.

Kellog ima srečo.

Nedolžna pogodba za večni mir, podpisana o počitnicah v Parizu, je ameriškega zunanjemu ministru prinesla dokaj zadoščenja. Ena za drugo pristopajo države in pristavljajo svoj križ pod njegov pakt. Celo ruski beljševiki so mu to ljubav storili. Zato misli on, da bi morale Združene države dobro z dobrim povrniti, to se pravi boljševiško vlado uradno priznati. To partijo done seveda boljševiki, saj podpis ne stane dosti. Boljšo srečo ima Kellog z Noblovo komisijo. Ta je namreč določila, da bo mirovno nagrado iz Noblove ustanove naklonila gospodu Kellogu.

Konfinacija odgojena.

Komisija za konfinacije odredila je nedavno, da se pošljejo v konfinacijo: dr. Dorče Sarđoč, zobozdravnik, dr. Josip Dekleva, odvetniški koncipijent in Roman Pahor, dijak trgovske visoke šole. Ta ukrep je sistriran in imenovani pridejo pred redno rodišče v Trstu.

Smo predaleč narazen.

Mehikanski notranji minister se je v državnem zboru potožil, da edino katoliška cerkev ni priznala Callesovih verskih postav. Proti Mehiku se dela velika propaganda po katoliških državah Evrope, zlasti pa v Italiji. Zato so napete razmere zlasti z Italijo in bodo še bolj, če ne bode ponehala gonja «neodgovornih» krogov. Tako je minister pomignil s pestjo, pa kdo se ga bode bal to stran oceana.

Odvetnik dr. Čok aretiran.

V soboto 15. t. m. je bil v svoji pisarni oblastveno aretiran dr. Ivan Marija Čok, znani odvetnik in javni delavec. Odveden je bil v koprške zapore, kjer so mu dali posebno sobo na plačevanje. Razprava proti njemu je določena «per direttissima» na 27. t. m. Obtožen je, da je on naročil nekemu Pečariču, naj odnese iz Pobegeve neko staro slovensko zastavo, katero so tamkaj držali v svojih prostorih fašisti. Pečarič je baje res izmaknil zastavo, je bil ujet in zaprt. Nato so poslali k drju Čoku fašista, ki se je pretvarjal v zavednega Slovence in prašal, kam naj zastavo prinese. Dr. Čok mu je rekel, naj jo prinese k njemu ali pa k Ivanu Staremu ter mu na listku napisal naslov tega poslednjega. Na podlagi teh dejstev je bil dr. Čok aretiran.

Kogejev slučaj.

Časopisje se je obširno bavilo s slučajem Viktorja Kogēja, katerega je ubil v Gorici Lojze Bregant. Dognalo se je, da je Kogej že popred iz Trsta dobival grozilna pisma. Očitno je, da so ga komunisti smatrali za ovaduha in policijskega zaupnika ter ga iz tega razloga pokončali. Iz zapora «Pri jezuitih» v Trstu je pisal zaprt komunist s skrivno pisavo baje te besede: «Viktor me je spravil v zapor. Naročam vsakomur, ki naleti nanj, naj ga ubije kot psa. Umrje naj kot izdajavec!» — O stvari smo pisali zadnjič bolj obširno.

Sodobno.

V Gorici so imeli 16. t. m. v cerkvi sv. Justa zadostilno pobožnost za žalitve, ki jih dela Bogu nedostojnost v obleki.

Ne kradi grozdja!

V Kašini na Hrvaškem je ustrelil paznik Imbro Šeletič 45letnega Gjuro Turčiča iz Novoselcev. Šeletič je ponoči pregledoval vinograd posestnika Benčaka in zapazil tam človeka, ki je trgjal grozdje. Ni še gotovo, ali je Šeletič pozval tatu, naj se uda ali ne, gotovo pa je, da je Šeletič ustrelil s puško in Turčiča ubil na mestu.

Konec poletja.

Vse letošnje poletje bilo je zgolj vročina in suša. Samo za vzorec je padlo kaj dežja in za škodo nekaj toče. Še grmeti in treskati ni znalo prav. Po Malem Šmarnu vročina kakor o sv. Jakobu. Tega huđega poletja je zdaj konec. V soboto 15. t. m. je prišel slednjič dež v znatni meri, z njim burja, ki je pognala živo srebro za 10 stopenj navzdol. Začelo se je kvaterno deževje.

Sodnikova frajla.

Ko so mladega Hugona Stinnesa v Nemčiji zaprli radi milijonskih sleparij, so njegovi prijatelji podkupili tipkarico preiskovalnega sodnika, da jim je izdajala vse preiskovalne skrivnosti. Sodnik je prišel na to in začel preiskavo še proti podjetni svoji uradnici.

Zarota na španskem.

Proti španskemu diktatorju Primožu de Riveri je bila v teku obsežna zarota, katero so pravčasno odkrili. Veliko oseb, tudi odličnejših, je bilo aretiranih, nekateri so poprej zbežali. Namen zarote je bil dvigniti upor in vreči diktaturo.

Tržaška dobrosrčnost.

Za Anico Habetovo, ki je ob tramvajški nezgodi zgubila noge, so zložili Tržačani že preko 20 tisoč lir.

Mrličem ne zaupajo.

V Bukareštu na Rumunskem je umrl uradnik na madjarskem konzulatu Richard Eichhorn. Krsto so plombirali, opremili z diplomatskim pečatom madjarskega poslanstva ter odposlali na Mažarsko. Romunski obmejni uradniki pa so strgali zastavo s krste, odtrgali pečat in odprli krsto pod pretvezo, da je treba pregledati, če se nahaja v krsti kakor tihotapsko blago. Madjarska vlada trdi, da se je Romunija pregrešila zoper določila o diplomatskih uradnikih in prelomila spoštovanje do mrtvecev.

Komunizem in svoboda.

Ruski komunizem se je zaključil z vpeljavo splošne vojaške dolžnosti. Bože, cara hrani!

Mehikanski roparji.

Roparji v Mehiki so postali že tako drzni, da napadajo mednarodne vlake. Oni dan so napadli vlak, ga prisilili, da je moral obstati, začeli streljati na vojaške oddelke, ki so spremljali vlak, ter pobili vse razen enega, ki se je s težavo rešil. Ko so tako opravili z vojaško stražo, so vdrl v vozove in oropali vse potnike. Najmanjša vrednost ni bila varna pred njimi. Zaklenjeni poštni voz so odprli z dinamitom in ga izropali. Ko je prišla pomoč, za roparji ni bilo več sledu.

Iz zvona se kladvo utrga.

V neki vasi na Trentinskem so imeli slovesno praznovanje za Mali Šmaren. Ko so se po končani večernici usipali ljudje iz cerkve in zvonovi zvonili slovesno odhodnico, se je utrgalo 25 kg. težko kladvo iz enega zvona ter zletelo na trg med množico. Padlo je na tla sredi skupine malih otrok, pa niti enega ni oprasnilo.

Turška naprednost.

Kemal paša je ukazal, da se bo turščina pisala zanaprej z latinskimi črkami (kakor se piše pri nas), ne več z arabskimi, ki so nerodne. Turki se pridno uče nove pisave in Kemal jo že uporablja v svojih pismih. Tudi nekateri drugi vzhodni jeziki prekladajo pisavo na naše.

Prepovedane kite.

Nova kitajska vlada ne trpi več, da bi moški nosili kite. Kogar dobe na cesti s kito, ga kar primejo in ženejo strič.

Kako je s politiko.

Razpust poslanske zbornice.

Veliki fašistovski svet je pravkar zboroval v Rimu. Izšel je potem uradni list faš. stranke, «Foglio d'Ordini», kateri prinaša načrt fašistovskega dela za bližnjo prihodnost.

Načrt omenja najprej novo cestno uredbo. S 1. oktobrom začne službo 10.000 cestarjev na rednih cestah. Za izredna cestna dela bo še drugih 10.000. V načrtu je tudi velika avtomobilska cesta od Turina do Trsta.

Dne 10. oktobra bodo v Rim poklicani vsi uredniki fašistovskih dnevnikov. Dne 25. oktobra pride v Rim 92 deželnih fašistovskih tajnikov. Začele se bodo slavnosti za 6. obletnico, odkar so fašisti prevzeli vladu v Italiji. Med drugimi znamenitostmi bo tudi slovesen požig večje množine papirjev državnega dolga. (Mussolini sam je iz svojega podaril za 100 tisoč lir takih papirjev).

Za 6. obletnico izide poseben oklic na vse črne srjace širom Italije. Dan 28. oktobra se bo slavil tudi z otvoritvijo raznih dokončanih javnih naprav.

Na 3. novembra se snidejo v Rimu kmetje («rurali»); prišlo jih bo kakih 50 tisoč. Za 10. obletnico končane vojne pridejo k slavnostim vsi fašisti v masah.

Na 6. novembra se bo sestal senat. Kmalu potem zbornica poslancev. Ves program zasedanja se mora izčrpati. Na zadnji seji poslanske zbornice bo v slovesnem glasovanju odobreno četvero osnovnih naprav novega režima: Veliki svet, Delovna karta, uredba provincij, popolno poitalijančenje državnega ozemlja (bonifica integrale del territorio nazionale). Kje sredi decembra bo dnevni red izčrpan in zaključena 28. zakonodajna doba.

V januarju 1929. bo N. Vel. kralju predložena lista novih senatorjev.

Zbornica bo razpuščena. Tekom januarja bodo sindikalne organizacije do ločevale nove kandidate, v februarju jih bo Veliki svet izbiral. Prve dni marca bo petletni občni zbor fašistovske stranke. Udeležili se ga bodo vsi fašisti, ki so na odgovornih mestih. Tam bo imel Mussolini velik govor. Na 24. marca bodo volitve po novem (plebiscitarno: z «da» ali «ne»). Novi parlament se snide 21. aprila k prvi seji.

Angleško-francoski dogovor.

Omenjali smo že, da so Angleži in Francozi stopili v tesnejše zaveznitvo. Obnovili so takorekoč ono «srčno zvezjo», ki jih je vezala tekom svetovne vojne. V novi pogodbi je glavna točka sporazum o skupnem oborožbenem načrtu na morju. Obe vojni mornarici naj bi tvorili takorekoč eno samo pomorsko silo. Seveda bi imeli Angleži glavno poveljstvo ter bi s to združeno silo nastopali proti nasprotnikom.

Proti temu pomorskemu načrtu vlada silna nevolja v Ameriki. Amerika zadržuje, da tega ne bo pripoznala nikdar. Pa tudi Italija se je izrekla proti temu. Bili so glasi, da bosta Anglež in Francoz radi nasprotovanja drugih velesil svoj dogovor uničila, odpovedala. Druge vesti pa zagotavljajo, da ostane dogovor veljaven. Na vsak način to mnogostransko obravnavanje dokazuje, da je imenovani dogovor pomenljiv dogodek v svetovni politiki. Če ta dogovor zares obvelja, ne bo mogla Amerika vsiljevati svojih načrtov o razorožbi, temveč bo na vsaki tozadevni mednarodni konferenci premoč na strani Anglije in Francije. Naslonjen na to silo je Briand v svojem proslulem govoru v Ženevi brezobzirno zavrnil nemško namigovanje, da bi se morali tudi zavezniki razorožiti, kakor je razorožena Nemčija.

Japonska vlada je neuradno pripoznala angleško-francoski dogovor, uradno se pa ni še izrekla.

Seipel o manjšinah.

Zastopnik uglednega rimskega lista «Giornale d'Italia» je v Ženevi šel na pogovor h kancelarju Seiplu posebno z ozirom na znameniti njegov govor za manjšine. Vprašal ga je, če sta bila z Müllerjem pomenjena, kako bosta nastopila. Na to je kancelar izjavil:

«Nič nisva bila pomenjena. Sami ste čuli in videli, da sta bili dve glavni vprašanji v razpravi: razorožba in manjšine. Nič čudnega toreč, če sem tudi jaz govoril o teh dveh perečih zadevah kakor drugi govorniki tudi iz dežel, ki nimajo nobene narodne manjšine. Govoril sem kot profesor, pisatelj in duhovnik, odkritosrčno. Kakor sem govoril, tako mislim. Nisem govoril zato, da bi prikriil kake postranske namene... Če bi molčal, bi se v Avstriji čudili, pisali in razmotrivali po listih in se prepirali v parlamentu, zakaj sem molčal in bi problem še bolj zaostriili... V mislih in v srcu je moj namen, odstranjevati, ne kopičiti ovire za dobre razmere med državami, zlasti med Avstrijo in Italijo. Vprašanje manjšin je nevarna točka med nami. Iz celega srca želim, da v bližnji prihodnosti ne bi bilo prav nobene temne točke».

Porenje.

Nemška po zaveznikih zasedena dežela se deli v tri pasove. Eden je že izprazen. Sedaj je govor o drugem in tretjem pasu. Francija drži v zasedenem ozemlju 70.000 mož vojaštva, kar je gotovo sitno breme za tamošnje ljudstvo in veliki stroški za nemško državo, ki mora to sekanturo še plačevati. Ni čuda, če je Müller v Ženevi tako razločno in krepko govoril. Briand je podobno odlašal, vendar ni hotel Nemcev zgrda zapoditi, temveč jih zlepa preveriti, da Francija ne izprazni kar tako. Začele so se torej seje med velesilami. Pri teh sejah so zlasti

Angleži posredovali, naj se najde kak srednji izhod iz te zagate, ker Müller tudi ne sme priti brez kolačev z ženevskega sejma v Berlin. Domenili so se torej tako: v zadoščenje nemški javnosti se bo javno priznalo, da se res vrše pogajanja za izpraznitev Porenja. V tolažbo Francozom se pa izpraznitev zavleče s tem, da se ustanovita dve komisiji. Ena komisija bi se bavila z vojaško varnostjo francoske meje; iskala bi torej ukrepe, ki naj nekako nadomeste onih 70 tisoč vojakov. V bistvu bi bila to kontrola nad nemškim ozemljem. «Kontrola» se pa ne sme reči, ker se grdo sliši, posebno v Berlinu; reklo se bo po angleško «komisija za konstatacije in poravnave». Življenjske te komisije pa se ne bo smelo raztegniti čez leto 1935, ki je po versajski mirovni pogodbi leto izpraznitve. Poleg te komisije je zamišljena še druga, ki naj bi se pečala z denarnim vpra-

šanjem, t. j. z nemškimi reparacijami, Dawesovim načrtom in tako ropotijo.

V Nemčiji niso s temi novicami nič kaj zadovoljni, med tem ko Francozi hvalijo Brianda, da je dobro držal.

Na Bolgarskem.

Znano je, da so Angleži in Francozi nastopili v Sofiji proti organizaciji makedonstvujuščih. Zahtevali so, naj vlada zatre to organizacijo, katera kali mir na Balkanu. V vladi sami pa je bil vojni minister Vlkov, (izg. Volkoff), kateri je naravnost in neprikrito podpiral revolucionarje. Zato je nastala v vladi kriza, ki je ni bilo lahko razvozlati. Slednjič je Ljapčev zopet sestavil vladu, kakor je bila prej. Bivši ministrski predsednik Cankov, pristaša ubitega Protogerova, je ti vladi odločno protiven, tako da 13. t. m. niti k parlamentarni seji ni hotel priti s svojimi 41 pristaši.

Kaj nam z dežele pišejo

KUBED.

Zadnjič je poročal dopisnik v M. I., da imamo v Kubedu tri vaške vodnjake, a pozabil je povedati še to, da je streha na «Ždevki» potrebna poprave, drugače se bo podrla. Glede napajališča bi bilo dobro, da se pomenimo v «komunu», in to poprej kakor pride zima. Zvonik in farovž sta tudi poprave potrebna. Ker pa to spada v območje občine, opozarjamo g. podeštata, naj se odloči čimprej za popravo, ker škoda je vedno večja in z odlašanjem rastejo stroški.

V naši vasi ni poljskega čuvaja. Bil bi potreben, ker se gospodarji pritožujejo, eden, da mu je pokradena koruza, drugi, da grozdje itd.

V našem cerkvenem pevskem zboru imamo sicer dobre glasove, toda vseeno je začelo petje nekam pojemati in ne gre več tako dobro. Glavni vzrok je v tem, da nimamo že eno leto učitelja. Če ga ni mogoče dobiti, bi se morali pa vsaj sami potruditi in se zbirati k vajam najmanj dvakrat na teden. Poskusimo, s trdno voljo bo že šlo. Kadar pride birma, nas ne sme nafti nepripravljeni.

DOMBRAVA.

Predno odhajam v tujino v Južno Ameriko pozdravljam potom Malega lista vse sorodnike, prijatelje in znance, posebno Biljence, Vogerce in Prvačkovce, slednjič tudi vse «malolistarje». Bog vas živi! — Anton Mozetič.

ZAGORJE na Pivki.

Občina v Knežaku, s katero je zdaj tudi naša združena, je nastavila nenavadno velik davek na pse. Za l. 1928. se je plačalo za navadnega psa čuvaja 51.75 L.

KOŠANA.

V Košani je zmerom kaj novega, samo da ljudje nočejo verjeti. Tako n. pr. včasih prav težko dopoveš na kaki železniški postaji, da je tudi Košana postajališče, kjer se ustavlja zdaj tri pare vlakov (jutranji, ponoldanski in večerni), ki vozijo med Trstom in Postojno.

Podestštatu gre za sluga, da je napravil v Doljni-Košani tako potrebno napajališče za živino, da se zdaj lahko živina pri napajanju razdeli na tri napajališča ter ni treba predolgo čakati, da se vse zvrsti. Obeta se nam tudi razsvetljava za našo vas, kar bi bilo umestno pozimi ob temnih večerih in nedeljskih jutrih, ko je včasih taka tema, da komaj

najdeš cerkev. — Z mesom nas oskrbuje mesar iz Sempetra, ki vsako nedeljo pripelje lepo meso naprodaj. Toži se le, da premalo prodaja. — Kmalu bi pozabil povedati, da imamo sedaj tudi dve mlekarni, eno na Novi Sušici, drugo pa v Mrzleku, a pri obeh je letos bolj suša, ker tudi pri nas krave pri gobcu molzejo, a v gobec ni kaj dajati.

Kakor smo v cerkvi slišali, se bo naša občinska tajnica, gđč. Ambrožičeva, kmalu poročila. Prav hudo nam je zanjo, ker je bila z nami zelo prijazna in postrežljiva, in kar je največ, vseskozi vestna in poštena, kar se o prejšnjem tajniku ni moglo trditi, ki zdaj dela pokoro pod ključem. Namesto odšle gđč. Ambrožičeve je zdaj v pisarni premlada namestnica, ki se ji pozna da je še novinka.

V cerkvenem petju smo tudi napredovali in slišimo vsako nedeljo kako novo pesem.

ČELJE pri Bistrici.

Splošne razmere so pri nas take kakor drugod. Par mladih moči se odpravljajo v daljno Argentino iskati sreče. Dekleta so odšla vsa v mesta službe iskati. Fantje si tod okrog kaj malega najdejo, a nekateri bodo tudi šli. Uboge kmečke hiše ostajajo prazne in zapuščene. — Letos nam je že tudi vode manjkalo. Za živino imamo v vasi kal, ki je na žalost poln blata. Premalo se brigamo, da bi ga očistili. Poti so tudi v slabem stanju, da kmalu ne bo več mogoče voziti.

Ponoči od zadnjega avgusta na prvi septembra so neznani zlikovci obiskali gostilno Antona Franka. Mislili so, da bodo milijone pobrali, pa niso imeli velike sreče. Vzeli so, kar jim je bilo kaj vseč in izginili neznanu kam.

Na zadnji dan septembra bomo imeli običajni cerkveni shod z mašo ob desetih. Vabimo tudi desetega brata, naj pride še k nam kaj pogledat.

DIVAČA.

Železniška uprava je dala letos temeljito prečistiti, in prepleskati poslopje dukunjske postaje. Prenovili so se tudi vsi notranji prostori. Postaja napravljena sedaj po svoji čedni zunanosti na potnike zelo prijeten vtis.

Obnovil se je pri nas tudi oddelek, milice za javno varnost, ki je bil svoječasno iz gospodarskih razlogov ukinjen. Oddelek je nastanjen v hiši g. Andreja Obersnela.

PODLISTEK.

Ivan Cankar:

Kadet Milavec.

(Iz knjige «Podobe iz sanj»)

Zaželi si človek v tej utrujenosti, zaželi bolestone vsak dan in vsako uro, da bi se spustil velik zastor od nebes do zemlje ter zakril na vekomaj vse, kar se v strašnem, črnem loku vali in vije pred njegovimi razbolelimi očmi. Izginilo bi čisto brez sledu, kakor izginejo zjutraj divje sanje; bolnik se vzdrami, ugleda svetlo sonce in se nasmehne: «Saj ni bilo nič! Pomlad je zunaj, veselje in življenje, jaz pa sem mislil, da sem bolan!»

Spusti se na zemljo, blagoslovljeni zastor! — Pomlad je zunaj, lepa, kakor da je prva: Nedeljsko jutro je, sveže, polno luči — lica kmetiškega otroka. Srce je

mirno, oko bistro: vse, kar je, kamor sežeta misel in spomin, je brez madeža in brez zlega. Prostrano polje zeleni; tam bo nekoč zašumelo žito, bo rodilo obilen sad. Daleč na pobočjih in vrhovih sinjih gora, pod bleščočim, srebrnim ozorjem pojo gozdovi; zamolkla, tiho trepetajoča je njih pesem, pesem starca godca, ki je sam videl kralja Matjaža in ne mara umreti, dokler ga ne ugleda v gloriiji vstajenja. Po stezah med njivami, na ravni cesti med travniki so vzklili pisani cvetovi, beli, rdeči, modri, zeleni, vsi migljajoči v solncu; vzklili so in shodili so koj, družijo se prijazno in kmalu se giblje in vije tam svetloča procesija, kajti steze, poti, kolovozi in ceste se zlivajo v klanec, ki vodi pobožno in strmo do cerkve na hribu. Zvonovi ugledajo to procesijo in zavriskajo, nji sami, poljem, gozdovom luči in nebesom za nedeljski pozdrav. In iz pesmi gozda in njiv, nebã in zvonov, in prazniških obrazov otrok, žensk, mladeničev in starcev sije in poje

tisto edino, kar je božjega na zemlji: ljubezen in mir...

Da bi se spustilo to blagoslovljeno zagrinjalo, vsaj za uro, vsaj za hip! Toda če bi bilo od samega jekla, močnega, za klatro debelega — od zadaj bi udarilo kladivo in to jekleno zagrinjalo bi se zrušilo kakor zid od pepela. Tam zadaj je grozota; in grozota hoče, da jo vidiš, drži te s kremplji za roko in za pas, da ji ne uideš; okreni se kamorkoli, zastrmela ti bo bleda in nema v obraz; ozri se kamorkoli, če proti samim nebesom, ona je vsepovsd, edina je; nema je, ali vse, kar slišiš, je njen glas, tudi tisti glas, ki krikuje ponevedoma iz tvojih ust. V vsakem utripu svojega srca, v vsakem dihu svojih misli, celo v sanjah si njen suženj...

Tudi jaz sem si zaželel marsikatero uro, da bi zatisnil oči, za dolgo spanje brez sanj; in iztaknil bi si jih brez strahu in bolečine, če bi zares ne videl ničesar, ničesar več; ali vem, da bi že

v tistem trenutku ugledal grozoto s tišočerimi očmi, potisočerjeno. In komaj poskusiš, da bi se veselo zasmel, kakor v onih zdavnih časih, ti smeh še neporojen oledeni na licih... Padel je kadet Milavec. Kdo je bil ta kadet Milavec? Ah, kaj do imena! Saj ne vem, če je imel mater, ki je obnemela od nezaslišane bolešti, če je imel brata, ki je utajil solze, da mu ostanejo za zmerom razbeljene na srcu. Ali to vem, da mi je zdaj, ko ga ne vidim več, njegov rosnomladi, mirno smehljajoči se obraz kakor postoteren, znamenje vseh nepreštetih in neimenovanih, ki so bili mladi in jih ni več. In nekaj temnega, težkega ti stisne srce, obremeni dušo: glej, oni padajo in ti, starec, si obsojen, da jim tešeš križ na grob! Mladost, lepota, dobrotnost, moč, razum — lesen križ na grobu, tam kje na pustem hribu, ali na daljni poljani, ki jo je z železnim plugom razorala smrt. Vidiš, da se je to moglo zgoditi, ker se je res zgodilo; in vendar ti je nerazum-

DEKANI.

Na 10. t. m. smo imeli semenj, s sejmom tudi ples, pa kar dva dni; pitje, kvartanje in balincanje pa je trajalo tudi štiri dni in še več. Le pomislimo, koliko smo pozapravili v treh poletnih mesecih, ko se kakor na molku jagode na niti veseljačenja in popivanja vrste plesi nedeljo za nedeljo. Gospoda podeshata prosimo, naj huje omeji plesne prireditve.

Iz naše vasi odpotuje 25. t. m. osem mož v Ameriko. Zelimo jim srečno potovanje, pošten zaslužek in vesel povratek v domovino. Za čas odsotnosti naj ne pozabijo naročiti si Mali list, da bodo brali novice iz domačih krajev in ostali tako v zvezi z domačijo.

KRAJ NA VEČ IMEN.

Dopišnik z dežele izreka svojo sodbo glede izseljevanja. Kraja ne imenujemo, da se ne bi kdo čutil osebno prizadet. Ta piše torej:

«Če bi izseljence vprašali, kaj jih žene v tujino, bi bil odgovor, da pomanjkanje in beda. Če bi pa mene kdo vprašal, bi rekel, da gredo radi uživanja in hrepenenja po bogastvu in blagostanju, o katerem sanjajo, da jih čaka onstran luže. Kdo pa gre v svet? Samo tisti, ki so zmerom po gostilnah. Boje se zime, ko ne bo več mogoče veseljačiti. Gostilničarji ne morejo več dajati na kredo».

Ta dopišnik zelo strogo sodi. Dasi verjamemo, da je marsikateri slučaj tak, vemo tudi nasprotno, da premnog delavec in kmet, ki ni zapravljivec in veseljak, išče zboljšanja na tujem, ker ga res tlačijo dolg in pomanjkanje. Bodimo vsem pravični.

VRHOPLJE pri Kozini.

Vojna je po dolgih letih zahtevala novo žrtev. Anton Abram je ranan, dobljenim v svetovni vojni, podlegel 4. avgusta. Zapustil je ženo in dva otroka. Družina in vas ga težko pogreša. Svetila mu večna luč!

TOMAJ.

Dne 8. septembra se je odpravila skupina 5 mož v Južno Ameriko v Buenos Ayres, da si tam pridobijo sredstev za življenje. — Vse sili v tujino. Kaj bi ne? Suša nam je vzela skoraj vsa letošnjo letino, kar je ostalo nam je vničila toča. Zasluzka nobenega od nikoder. Kdor je pri moči in ima sredstva, si hoče vsak pomagati v tujino.

Delo za invalide.

Nedavno sta izšli dve knjigi v italijanskem jeziku, ki popisujeta statistiko italijanskih vojnih invalidov ter državnega dela, ki se je naredilo v 10 letih v lajšanje njihove bede. Urad, ki nosi naslov «Opera Nazionale Invalidi», je imel v oskrbi 264.652 invalidov. Ta številka dovolj pove, kako huda reč je vojna. Poglejmo te številke bolj natančno. Invalidov slepih na obe očesi je 1480. Veliko dvorano bi napolnili, če bi prišli vsi vkup. Levo ali desno roko ali obe jih je izgubilo 12.487, noge pa 20.753. Izkvarjen obraz jih ima 5926. Jetičnih je prišlo iz vojske 27.900; tudi ta številka je huda. Živčno bolnih je 14.960. Okoli 1000 je blaznih, ki bivajo po norišnicah.

Te številke so narejene po stanju 1. 1927. Koliko revežev je pa v teh 10 letih umrlo? In vsi sploh niso vsteti v oskrbo zgoraj označenega zavoda. V tržaški provinciji je naštetih 6341 oskrbovanih invalidov, v puljski 2807, v reški 598, v zadrski 50. Goriška provincija je šteta v

ljivo. Ne začudil bi se prav nič, ko bi stopil nenadoma prède kadet Milavec v vsi svoji mladosti ter bi ti smehljaje ponudil roko; pozdravil bi ga veselo in bi vzkliknil: «Saj sem vedel, da ni mogoče!» In le je bilo mogoče in le je res. Do tal je posekan hrastov gozd; kar je ostalo, toži in trepeče in se vije plaho v jesenskem vetru...

Ko sem bil še otrok in ministrant, mi je bilo čudno tesno pri srcu, kadar je cerkvenik po veliki maši ugašal sveče, posebno po božični maši polnočnici. Prej je bila farna cerkev vse do stropa žarko razsvetljena, podobe svetnikov so se lesketale z oltarjev kakor pozlačene, ves poln luči je bil zrak, dišeč po kadilu in prazniku in molitvah. Ugasnila je prva sveča, v svetlobo je segel prvi ozki trak noči in tesnobe; ugasnila je druga, tretja sveča... tiho so se valili v praznoto črni valovi, skozi okna, s kora, iz zakristije, izza strebrov in oltarjev se je plazila noč; pesem in molitev je utihnila,

statistiki skupaj z videmsko in to število znaša 7950 invalidov.

Finančno stran invalidske oskrbe vzdržuje država. V letu 1927. n. pr. je država nakazala zavodu 29 milijonov lir.

Socialni vestnik.

Osemurni delavnik. V Jugoslaviji je sedaj za ministra socialnih zadev Stjepan Barič, ki zastopa kot član Pučke stranke načela krščanskega socializma. Moderno delavsko zahtevo za splošni osemurni delavnik hoče vpeljati dejansko. Zato je izdal naredbo, da se morajo delavnice in trgovine zapirati po dovršenem delu 8 ur in delavci spustiti domov. — Nekateri liberalno misleči obrtniki so ob priliki velesajma v Ljubljani naredili protestni shod proti ministrski naredbi. Istočasno so delavci naredili dve uri stavke; socialisti so priredili svoj shod proti zahtevam gospodarjev. Zahtevali so popolno izvedbo načela o delavniku 8 ur. «Jugoslovanska strokovna zveza je izdala posebno izjavo za delavnik 8 ur.

Prošnja za pogorelce.

V teku enega meseca je zlobna roka v trnovski župniji vpepelila 5 hiš in gospodarskih poslopij, 1200 met. stotov sena, mnogo žita, obleke, gospodarskega orodja in slame. Škoda se ceni na 300.000 lir. Zavarovalnica znaša le 50.000 lir.

Darove sprejemata župni urad v Trnovem (posta Torrenova, prov. Carnaro) in upravnništvo Malega lista.

Za pomožni odbor za pogorelce
Ivan Jenko, Janko Dolenc,
odbornik. načelnik-župnik.

ZANIMIVOSTI.**Meter v zgodovini.**

Metersko mero, ki je pri nas že dolgo v splošni rabi, so vpeljali Francozi po veliki revoluciji l. 1789. In drugod? Na Ruskem 1918., na Grškem 1920., na Japonskem 1921., v Perziji 1924., v Argentini 1927. Svet je vendarle velik. Angleži in njihovi bratje v Združenih državah se pa še zmerom samoglavo drže svojega «čevlja».

Na usmrčenje je čakal 15 let.

V državi Arizoni v Ameriki je bil l. 1913. neki morilec na smrt obsojen. Njegov zagovornik je pletel in mešal rekurze in stvar zavlekel. Med tem je bila smrtna kazen zakonito odpravljena. Zdaj so z novim zakonom obnovili izvajanje smrtnih kazni. Tudi ta morilec je prišel na vrsto. To pot se je advokat zastoj upiral. Smrtna obsodba je bila letos, 1928. izvršena.

Zmerom večje ladje.

Znana plovna družba «White Star Line» (Bela zvezda) gradi nov parnik za vožnjo čez ocean. Parnik bo obsegal 60 tisoč ton (malo manj ko tri Saturnije skupaj). Delali ga bodo tri leta in potrošili 6 milijonov funtov (čez pol milijarde lir).

la, brez glasu je umiralo življenje, smrt je s koščenim prstom trkala na plaho srce. Še zadnja sveča... Nič se ne boj, otrok! Pred velikim oltarjem gori večna luč, z mirnim plamenom, ki ne ugasne nikoli, znamenje večnega življenja...

Nič se ne boj! Verno prilivaj večni luči, ki je v tvojem srcu; v njenem mirnem, zvstem plamenu, v tvoji ljubezni in tvojemu zaupanju bodo živeli vsi, ki so bili mladi, lepi in blagi! Kadet Milavec ni umrl; niti en sam smehljaj njegovih ustnic, niti ne en sam vesel pogled njegovih oči ni umrl! Zgodilo se bo, da bodo v onih, ki jih še ni, vstali vsi oni, ki so bili, povrnili se mlajši, lepši in močnejši! Spet bodo prižgane sveče in čez hribe in doline, bodo peli zvonovi, klicali k veliki maši. Kdor že si, zaupaj y zarjo tistega dne in prilivaj večni luči, ki je v tvojem srcu!...

Krojač naj pomaga.

Neka mlada Parižanka se je zagledala v mladega moža, ki se je navidez istotako oziral za njo. Vendar pa do snubitve kar ni hotelo priti. Tedaj si je gospodična pri krojaču naročila prečudno lepo, a tudi prečudno drago večerno obleko, v kateri naj bi slednjič tako očarala mladega moža, da bi jo zasnužil. Svoj namen je krojaču tudi razodela in ta ji je zagotovil, da trdovratnež njeni lepoti v tej obleki ne bo mogel odoleti in jo bo prav gotovo zasnužil. Prišel je določeni večer, ko sta se mlada človeka sešla na nekem obedu — prišel je, pa tudi minil, ne da bi se bil «on» izjavil. S tem če šla dekletu po vodi zadnja nada. Tedaj pa je nastopil glavni zapletljaj. Dekletov oče se je branil plačati težki račun za obleko, češ da obleka ni dosegla obljubljenega uspeha. Krojač je tožil in sodišče je razsodilo: «Mlada dama, ki hoče dobiti dobrega ženina naj se nikdar ne zanaša na krojačovo umetnost, marveč samo nase; toženka mora obleko plačati».

Skrivostno zvonjenje v višavah.

Na Bavarskem je ustrelil nek posestnik jastreba, ki je imel zvonec okrog vratu. Iz vrezane letnice se je dognalo, da je jastreb letal že štirideset let s tem zvoncem okoli. Slučaj je imel tudi splošne posledice. V tistem kraju namreč verujejo, da kdor sliši zvonjenje v zraku, postane v kratkem času nesrečen. Srečen lovec je sedaj sestrelil nesrečo z zraka.

Svet se „modernizira“.

V Damasku imajo staro navado, da mora moški, ki se hoče poročiti, izvoljenko odkupiti od njenega očeta. Stvar je šla tako dolgo gladko izpod rok, dokler se ni cena deklic od strani njihovih očetov tako visoko odmerila, da so bili odslej le najbogatejši v stanu poročiti se. Zvite glave so se spomnile na evropski običaj, kjer se lahko kupuje blago na obroke. Ta kreditni posel so obrnili na posredovanje pri ženitvi. V Damasku se bodo odslej kupovale na obroke tudi neveste prav tako, kakor so trvedli obroke pri nakupu pohištva, obleke in drugih potrebščin. Seveda ima stvar še drugo ozadje. Sistem obrokov uporabljajo nekateri zato, da so nalašč dolgo časa s plačilom zapadlih obrokov v zamudi, pa jim tast nevšečno ženo zarubi.

ZAHVALA

Podpisani se tem potom zahvaljujem sl. zavarovalnici „La Fondiaria“ ter njenemu glavnemu zastopniku g. Dragotinu Starec iz Barkovelj, za točno in pravilno mi izplačano požarno odškodnino, čeravno zavarovalna policia ni odgovarjala stanju moje lastnine.

Priporočam toplo vsem gospodarjem to družbo, katera je najcenejša in najkulatnejša.

ANTON MLJAČ -Prelože 25.

ZAHVALA

Podpisana se čutim dolžna se zahvaliti sl. družbi „La Fondiaria“ posebno pa njenemu glavnemu zastopniku g. Drag. Starcu iz Barkovelj, za hitro mi izplačano popolno odškodnino po mojem pok. soprogu, kateri je izplačal komaj prvo letno premijo življenskega zavarovanja.

Marija vdova Surina - Jelšane

Kam pojde pošten delavec potrošit svoj denar, ki ga je s trdom svojih rok zaslužil?

Samo v trgovino obleke „LA BLOCCHISTA TESSILE“

TRST, Via Madonnina št. 8

Če tam kupuje, prihrani najmanj 50%

„LA BLOCCHISTA TESSILE“ samo v ulici Madonnina 8 - TRST

Samo v manufaktorni trgovini

„All' Economia Familiare“
v TRSTU

na trgu Ponterosso št. 5,
dobite svoje potrebščine po zmernih cenah.

Vsak dan dosepevajo sveže pošiljatve:
Fustanj vsake debeline, krasnih barv in risb.

Zlasti se nudi priložnostno:
Platno Madonna od L. 2.20 naprej
Madapolam » 2.30 »
Platno za rjuhe » 4.90 »
Jajčna kožica (Pelle ovo) » 3.30 »
Batist za perilo » 3.90 »

Bogata izbira maj, nogavic za moške, ženske, otroke. Izdelano perilo za moške in ženske.

Klesarski mojster
ANTON GUŠTIN
na Repentabru

ima v zalogi nagrobne spomenike iz lastnega kamnoloma od 200 lir naprej; družinske spomenike z okvirjem, stebričevjem in ograjo od 1800 lir naprej.

Raznovrstni okraski za spomenike.

NAJBOLJŠE OBUVALO
za ženske, moške in otroke

v najmodernejših barvah
in po najnižji ceni dobite edino

PRI REBCU
Trst, Via Carducci 36

ZNAKI:

bolečine v hrbtu,
v kosteh,
v sklepkih itd. itd.

VZROK:

revmatizem.

ZDRAVILO:

ANTIREVMATIČNA

Alga

Po vseh lekarnah po 5 L. steklenica
Laboratorij ALGA - Reka (M. T.)

Gospodarstvo

Kako se bomo pretolkli.

Vse stoka in toži o težkih časih. Veliko se je tudi pisalo po listih o raznih straneh vsesplošne gospodarske krize. Toda nespametni bi bili, če bi samo stekali, nič pa ne hoteli misliti na to, kako si bomo življenje uredili, da se vkljub slabi letini in drugim nezgodam pretolčemo posebno skozi to zimo in še nadalje. Razumna skrb za prihodnost olajšala nam bo celo naše težke misli in brige. Torej kaj bomo naredili?

Prvi načrt in namen bodi: proč s tobakom! Tobak ni koristen, zato ni resno potreben nikomur, prav nikomur. Starši, pazite pred vsem, da se vaši odraščajoči fantje ne bodo na tobak navadili. Nategnite vajeti, bodite, strogi, ostanite v svojih ukazih stanoviti in dosledni. Vpelje naj se načelo in praksa: Dokler fant ni polnoleten, naj se ne uči kajenja. S tem se bo mnogo zdravja privarčevalo in tudi lep denar. Stari kadilci, dajte sami tudi nekaj dobrega zgleda! Opustite kajenje popolnoma, ali vsaj omejite ga na čim manjšo mero.

Zaradi pijače in plesa se velikokrat opominja brez uspeha. Šele bridkost pomanjkanja more ljudem dopovedati, da se brez tega tudi prestane. Tudi to načelo naj bi se izvajalo, da se doraščajoča mladina ne sme navajati k pitju alkoholnih pijač. Mlademu telesu, ki se razvija in raste, je alkohol škodljiv. Čim mlajši je telesni organizem, tem pogubnejše učinkuje nanj alkohol tudi v majhnih množinah. Posebno veliko zla pa napravi nedeljsko posedanje in popivanje po gostilnah.

Da ni ples potreben ne koristen, kdo tega ne ve. Čezmerna plesna strast meče na primorsko ljudstvo temno senco opravičene kritike, kateri ne pomaga jezikavo odgovarjati, ampak ji spodnesti podlago. Starorinski advokat, mislec in državnik Cicero je zapisal to besedo: «Nobeden ne uganja plesalstva, razen če se mu pamet meša».

Tretji prihranek bi se dal doseči pri ženskih oblekah. Čudovito mnogo denarja se izmeče za ničvredne cunje. Pomislite: v najbolj siromašni istrski vasi mora za šagro vsaka dekle imeti tri nove obleke! To je resnična potrata in neumnost. In vse tiste cunje niso za nobeno drugo korist kakor za ples. Niti v cerkev ne more v tisti noši, ker je nesramno pohujšljiva. In če je ples večer? Cvet hišnih denarjev gre za greh skozi okna. Slednjič se za ves ta denar deklet samo zavalja in če se kam obesil, bo vse, samo ne umna krščanska žena in mati.

Tako je, da če bi znali varčevati pri svojih napakah, bi si gospodarsko pomagali, če ne znatno veliko, prav gotovo vsaj nekoliko. Poleg tega manjšega bi imeli drug, veliko večji dobiček: postali bi bolj zdravi telesno in duševno!

Pšenična letina je bila na splošno v Italiji bogatejša od lanske. Lani so cenili na hektar 10,8 stota pridelka, letos pa na 13,1. Pridelak je torej za 20% obilnejši. Vlada je dvignila carino na uvoz tuje pšenice od 7,5 na 11 zlatih lir pri stotu (11 zlatih lir je 40 v papirju).

Avtomobilna industrija tvori močan kos italijanskega gospodarstva. V 6 mesecih tega leta se je prodalo izven države čez 10 tisoč avtomobilov. Razmero-

ma največ tega blaga gre v Nemčijo in v Francijo.

Naftolit je kemičen preparat, ki ga z vodo zmešajo in z njim polivajo ceste, da bi se manj prahu delalo. Po drugih laških mestih ga že uporabljajo; v Trstu so pred par tedni začeli za poskušnjo na istrski cesti.

Žitna bitka se nadaljuje. - Koj po završeni pšenični žetvi je vlada razpisala za pričrnanjanje se gospodarsko leto 1928-1929 nov natečaj za žitno zmago. To je že šesti državni natečaj. Najbolj napredni pridelovalci pšenice bodo spet imeli priliko, da se potegnejo za deželno ali državno nagrado. Kdor to misli, mora vložiti prošnjo do 31. marca. Prošnja se naslovi na «deželno komisijo za žitno bitko». — Najprej bodo deželne tekme po vseh provincijah. Za deželne nagrade je določenih 1.200.000 lir. Ko bo deželni pregledi končani, bo še državna tekma med najboljšimi. Državnih nagrad bo 15, ki znesejo skupaj 480 tisoč lir. — Ker je prva tekma deželska, bo mogla tudi tržaška dežela tekmovati, na kar posebej opozarjamo poljedelce našega Krasa.

Za zdravje in kri je zelenjadna hrana zelo prospešna. Zato naj gospodinje ne pozabijo nasejati zdaj v jesenskih dneh kaj zimske zelenjave na domačem vrtu: motovilca, špinacije zimske solate.

Tajništvo in naša pošta.

Tominje pri Bistrici. List se redno pošilja od tukaj. Če ga ne prejmete redno, vprašajte za pojasnilo na pošti ali napravite pritožbo na poštno ravnateljstvo.

Miklavc Jože, Gradišče. Glede vaše zadeve bomo posredovali naravnost pri zastopniku «Fondiarie». Odgovor dobite enkrat pozneje.

Po čem je lira?

Dne 19. septembra si dal ali dobil:	
Za 100 dinarjev	33.40 L
» 100 franc. frankov	74.80 »
» 100 švicarskih fr.	368.— »
» 100 nemških mark	452.50 »
» 100 avstr. šilingov	270.— »
» 1 dolar	18.90 »
» 1 funt	92.30 »

Tipografija FRATELLI MOSETTIG - Trieste.

MALI OGLASI

VELIKA ZALOGA papirja, papirnatih vrečic. Uvoz in izvoz na vse kraje Po ugodnih cenah. Tvrška Gastone Dolinar, Trst - Via Ugo Polonio 5.

PEČENKO FERDINAND - TRST, Scala Belvedere 1, priporoča svojo staroznano žganjarijo. Ima na razpolago najboljše likerje in vina.

HISA Z VRTOM ob cesti in z lepim razgledom se proda v Borštu št. 127.

Velika zaloga mrtvaških predmetov.

Kompletne pogrebne opreme:

- I. razreda od 300 lir naprej
  - II. " " 200 " "
  - III. " " 100 " "
- pogrebi otrok od 25 lir naprej.

I. SAKSIDA - DORNBERG 3.

LAMA „TRIESTE“
z znamko „helebarda“

Kraljica rezil
iz finega švedskega jekla

Zaloga v Trstu:

Corso Garibaldi št. 19
(bivša Barriera)

Špecialni noži, britve, škarje,
stroji za striženje in britje
„Solingen“

Orodje za rokodelce in profesijoniste, vse garantirano.
Skrajno nizke cene.

ZLATARNA Albert Povh

TRST, Via Mazzini št. 46
kupi kune po 1.46

Propravlja in prodaja zlatenino

Dott. Gius. Comel

špecialist za bolezni v

ušesih, nosu in grlu,

bivši operator na univ. klinikah prof. Neumann-a in Hajek-a na Dunaju in asistent prof. Brunetti v oddelku za nosne in ušesne bolezni v mestni bolnišnici v Benetkah

Sprejema od 9-11 in od 3-4 pop.
v Gorici, Via Garibaldi II (prej via Teatro.)

ETERNIT

Zaloga - TRST

TRIESTE VIA TRENTO
ŠTEV. 16. (Pri evangelijski cerkvi) - Shranite naslov!

Najboljše čevlje ima v Trstu v zalogi

Matija Pahor

Trst - Via Arcata 19 - Trst

::: LASTNA IZDELOVALNICA :::

Čevlji delani
samo na roko.

Tvrška znana
po vseh podeželskih sejnih.

Pahor je na sejmu:
8. v Podgradu,
10. v Št. Petru n.K.
12. v Sežani
13. v Labinju Istra,
16. v Trnov. - Bistr.

Čevljarnica FORCESSIN

odlikovana v Parizu in Genovi 1924.
z veliko premijo, diplome in zlato svetinjo

Trst - via Caprin 5 pri Sv. Jakobu - Trst

Mihoc: Ti Jaka pa imaš zmerom elegantne čevlje. Kje neki jemlješ denar?
Jako: Jaz kupujem pri Forcessinu, pa še manj potrošim in sem bolje obut ko ti.
Mihoc: Grem pa še Jaz videt za en par k Forcessinu.
Jako: Le pojdi, boš videl kako boš zadevoljen.

Zobozdravniški ambulatorij

Dr. G. LAURINSICH

TRST - Via delle Sette Fontane 6 - TRST

Izvršuje točno vsako delo z zlatom in kavčukom. - Slovencem z dežele poseben popust za potne stroške.

Govori se slovensko. Delo zajamčeno. Cene ljudske.

Odprto od 9-13 in od 15-19 - Ob nedeljah od 10-12.